

סימן לה

שאלה: מזוזה במבנים של הצבא או משרדי ממשלה, האם נחשבת כמו מזוזות של רבים שצריך לברוק רק כל כ"ה שנה?
תשובה: כן.

[מפרסם]

סימן לו

שאלה: אדם ששוכר דירה בחו"ל לתקופת זמן ארוכה, האם ישם מזוזה מיד או רק כעבור שלושים יום?

תשובה: ישם ללא ברכה, וביום השלושים יוציאה לבדיקה ויחזור ויקבע בברכה.

[סט ע"ב]. עכת"ד. ובשו"ת בית יהודה עייאש [חיו"ד סימן יט] כתב, שנ"ל שאפי' למ"ד נשים אין מברכות על מ"ע שהז"ג, שאני הכא שסופו בא לכלל חיוב לאחר שלשים יום, ול"ד לטלית שאולה שאינו שלו, אבל במזוזה כיון ששכר הבית ואינו חוזר לבעליו הרי הוא שלו דשכירות ליומא ממכר היא. עכת"ד. ובשו"ת חקרי לב [ח"ג מיו"ד סימן קכח] כתב לדחות דברי הבית יהודה, דשכירות בית דמי לטלית שאולה, שאדרבה כתבו התוס' שאפילו למ"ד נשים מברכות על מ"ע שהז"ג כאן אין לברך וכו'. עש"ב. וכן העלה בלימודי ה' [לימוד ס"ב] שדין מזוזה כדין טלית שאולה שאין לברך. ועיין בשו"ת רב פעלים [ח"א חיו"ד סימן מב]. ע"ש.

ובכתב בזה עוד בשו"ת יביע אומר [ח"ח יו"ד סימן כז אות ג] וז"ל: ותבט עיני בספר בית המלך [בקונטרס סוכת דוד דף ה' ע"א] שהביא מ"ש הרב מעשה רוקח [בפ"ה מהלכות תפילין], דמאי דקי"ל [מנחות מד ע"א] השוכר בית בחו"ל כל שלשים יום פטור מן המזוזה. היינו מן הדין, אולם הנכון שלא יאחר קביעת המזוזה לשמירה מן המזיקים,

לה כתב מרן [יו"ד סימן רצא א] "מזוזות יחיד נבדקת פעמים בשבע שנים. ושל רבים, פעמים ביובל". ומקורו מהגמ' [יומא יא ע"א] דתניא: מזוזות יחיד נבדקת פעמים בשבוע, ושל רבים פעמים ביובל. ובטעם הדבר פירש"י פעמים ביובל כל דבר שהוא של רבים אין להטריח עליו הרבה שאם תטריח יהא כל אחד אומר יעשו חבריי.

לו כתב מרן [יו"ד סימן רפו כב] "השוכר בית בחוצה לארץ והדר בפונדק בארץ ישראל, פטור ממזוזה שלשים יום. והשוכר בית בארץ ישראל, חייב במזוזה מיד, משום ישוב ארץ ישראל. [והוא הדין לשואל בית דינו כשוכר]".

והביא מו"ר נר"ו בשו"ת יביע אומר [ח"ו יו"ד סימן לג אות ג] עיין בשו"ת הלכות קטנות [ח"ב סימן צה] שכתב, שאלה, השוכר בית בחו"ל שפטור ממזוזה כל שלשים יום, אם רצה ליתן מזוזה בתוך שלשים מהו שיברך, תשובה, אע"ג דאיכא למימר דהוי דומיא דטלית ותפילין שאין לברך קודם שיגיע זמנם, כמ"ש באו"ח [סימן יח וסימן ל], מיהו י"ל התם הוא דלכ"ע לא חזי לברוכי, הכא לכ"ע זמן מזוזה הוא. וכה"ג אמרינן בפסחים

ברכת הנהנין, שכל דבר שמברך עליו צריך לאוחזו בימינו כשהוא מברך.

ובן ראיתי להגר"מ פיינשטיין בשו"ת אגרות משה [חיו"ד סימן קעט] שכתב, שהשוכר בית בחו"ל, שהדין הוא שפטור ממזוזה כל שלשים יום, וקבע מזוזה בלא ברכה, יכול לברך אחר שלשים על המזוזה, שמכיון שלא בירך עליה בשעת קביעתה, לא נפטר מהברכה, דדמי למי שהניח תפילין קודם עלות השחר בלי ברכה, שאחר שיאיר היום ממשמש בהם ומברך עליהם. וכתב התוס' [מנחות לו ע"א] שהוא הדין לציצית, כשיגיע זמן חיובו א"צ להסירו מעליו ולחזור וללבושו בברכה, אלא די אם ימשמש בו בשעת הברכה. וה"ט מפני שהמצוה נמשכת כל זמן שהוא מעוטף בציצית. וע"ע בתוס' [סוכה לט ע"א] והרא"ש שם. וצ"ל שהמשמוש הוא רק להיכר בעלמא, שהוא עוסק במצוה זו בשעה שמברך עליה, וא"כ גם לגבי מזוזה הדין כן, שאף לאחר שקבע המזוזה יכול לברך עליה, ובשעה שמברך ימשמש בה להיכר. ואפילו את"ל שיש לחלק בין מזוזה לציצית ותפילין מאיזה טעם שהוא, ולומר, שאין לברך עליה ע"י משמוש בלבד, מ"מ הרי יכול להוציאה ולחזור ולקובעה בברכה. אבל האמת היא שאין לחלק בזה בין מזוזה לציצית ותפילין, ולכן אין צורך להסירה ממקומה, אלא די שימשמש בה כשיגיע זמן חיובה, דהיינו לאחר שלשים יום ויברך עליה, וכדין ציצית ותפילין. עכת"ד. וכבר כתבנו שיש סיוע לזה מדברי הרמב"ם. ומוכח ג"כ מדבריו דס"ל כהאחרונים הנ"ל שאם שכח לברך על המזוזה בשעת קביעתה, ניח ידו אח"כ עליה ויברך על קביעת מזוזה, או כנוסח הירושלמי [פרשת הרואה] על מצות מזוזה.

וע"ע בשו"ת אריה דבי עילאי [חיו"ד סימן יז] שכתב בדין השוכר בית בחו"ל, שמן הראוי לנהוג שלא לקבוע מזוזה אלא רק לאחר

ובלבד שלא יברך עליה כלל, עד כלות שלשים יום, ואז יברך עליה. וכ"כ בשו"ת תורת חסד [סימן נג]. וכתב ע"ז, דמ"ש שיקבע מזוזה, ואחר שלשים יום יברך עליה, נראה לי ראייה לדבריו ממ"ש הפוסקים גבי ציצית ותפילין, שהלובשם קודם עלות השחר, ילבשם בלא ברכה, וכשיאיר היום יברך עליהם, אע"פ שהוא אחר עשייתן. עכת"ד.

אולם בשדי חמד [מערכת מ' כלל קיד] כתב, שיש לפקפק קצת בזה, דשאני ציצית ותפילין שכשיגיע זמן חיובם יכול למשמש בהם ולברך, שמשמוש היד בהם חשובה כאילו לובשם עתה, אבל במזוזה שהיא כבר קבועה ועומדת, קשה בעיני לומר שהנחת ידו עליה נחשבת כאילו קובעה עתה. והן אמת שראיתי באיזה ספר שכתב שהנחת ידו על המזוזה, חשובה כמשמוש היד בציצית ותפילין, אך אין דעתי נוחה בזה. והרב בית אהרן קריספין [דכ"א ע"א] כתב, שהרב לב מבין נסתפק בשוכר בית בחו"ל שקבע מזוזה בתוך שלשים ולא בירך, האם כשיגיע זמן חיובו יהיה חייב להסירה ולחזור ולקובעה ולברך עליה, או די שיניח ידו עליה ויברך, וכתב שהחקרי לב [חיו"ד ח"ג סימן קכח] העלה שצריך להוציאה ולחזור ולקובעה בברכה, וכן הסכים לזה הרב לב מבין. ע"כ. ומה שהעיר שאין להשוות דין המזוזה לציצית ותפילין, ששם אפשר במשמוש היד בהם וכו', הנה הרמב"ם [ברכות פ"א ה"ה] הנ"ל, כתב, שאם לא בירך קודם לבישת הציצית והתפילין, יברך אח"כ, כיון שהמצוה קיימת, ולא הצריך משמוש כלל. ומוכח שאין המשמוש בהם לעיכובא, וגם במזוזה כיון שעשייתה קיימת, יכול לברך אח"כ, וכבר הבאנו דברי האחרונים שאם שכח לברך בשעת קביעת המזוזה, מברך אח"כ, ורק מהיות טוב יתן ידו על המזוזה בשעת הברכה, מעין מ"ש מרן הש"ע [או"ח סימן רז ד] בדין